

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " 50 " "
Egy hónapra 1 " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Kohányi Gyula.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s több szí-
birtdetek alkú szerint jutányos áron vételek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Munka előtt.

Debreczen, jan. 9.

(k.) Holnapután újból megnyílik az országgyűlés, hogy hozzáfogjon az idei költségvetés tárgyalásához, miután lemorzsolta a felirati vitát.

Nálunk, ahol még mindig nem a népek az alkotásra hevitő lelkesedése avagy az alkotások konszolidálása végett szükségesnek látott megállapodás érzete vezérli a képviselőválasztásokat, s általuk alakítja a kormányt, hanem a pénz, az erőszak, a különféle hatalmi befolyások teremtik meg a képviselőház többségét — s még csak nem is ez, hanem az udvari intrikák s más efféle külső behatások teremtik meg az uralkodó kormányt. nem lehet kívánnia senkinek azt, hogy a költségvetési viták az általános politikára ne terjedjenek ki.

Nálunk nagyon szeretnek hivatkozni a külföldi példákra, különösen ha arról van szó. vajjon hol beszélnek többet, ott-e, vagy itthon s hol több az eredmény. A kormány szöcsövei valamint tagjai mindig azon jajgatnak, ha hosszú a költségvetési vita, hogy sehol sem szabad egy képviselőnek annyiszor és oly hosszan beszélni, mint nálunk s ezért nem végez a kormány semmit.

Pedig a dolog nem úgy van. Sehol sem szabad a képviselőnek oly keveset beszélnie, mint nálunk, mert itt interpelláció esetében, ha a többség tudomásul veszi a választ — s ez még

csak egyszer nem történt meg 20 esztendő alatt — csak az interpelláló beszélhet, míg külföldön más is és ott bármikor lehet a kormány általános politikája tekintetében interpellálni, — míg nálunk, ha lehetne sem vezetne eredményre.

De hogy mire nem volt igazuk s azoknak, akik egyszer-másszor a hosszabbra nyult vitákért megrótták az ellenzéket: megmutatták önmaguk, mikor karácsony előtt a felirati vitában Apponyi nem élt a zárszó jogával; — egyszerre feljajdult valamennyi: mire való ez a némaság?

De nem akarjuk mi Apponyi passzivitását védeni. Ellenkezőleg. Hangsúlyozni kívánjuk a beálló munka előtt, hogy a költségvetési vitában pártunknak élénk részt kell vennie

Nagyfontosságú kérdések vannak előttünk tisztázatlanul, a melyekre a kormány nem tud, vagy nem akar felelni. A kiegyezés első rangú problémáján kívül, mely kapcsolatban a kvótaemelés fenyegető rémével az egész esztendőnek uralkodó planétája leendő a Bánffy Dezső örök mosolygása és ropant többsége mellett is, élénk vitát kell, hogy provokáljanak a keleti események, mint a melyek a mi remek közönséges alkotmányunk folytán más-kor szóba is alig hozhatók interpelláció nélkül; — tudnunk kellene már egyszer valahára, hogy mit akarnak a hatalmak Törökországgal? Vallja-e a

magyar kormány még mindig azt az egyedül helyes politikát, hogy Törökországnak in integrum fenn kell maradnia és Oroszországot a Bosporuson átbocsátani nem lehet, nem szabad?

Itt van azután a legújabb egyházpolitikai konfliktus, a magyar liturgia kérdése. Ma már nem az a kérdés, joggal, vagy jogtalanul használták a görög katolikusok a magyar liturgiát, hanem az, vajjon használhatják-e ezentul anélkül, hogy bármiféle lépést is kellene tenniök, avagy kénytelenek-e használni törvény-adta jogukat?

Más baj is ütötte fel ismét a fejét közöttünk. Ez a szocializmus aknamunkája, a melyen csak helyes gazdasági politika segíthet. Vigyáznunk kell ennél a kérdésnél, mert vannak elemek, akiknek kevés, vannak szintén nem csekély számban, a kiknek sok az, a mit e kormány a magyar mezőgazdaság és a munkáskérdés megoldására, részint tett, részint tervbe vett.

Mi nem tartozunk a tulzók közé, elismerjük a mezőgazdák bajait, de tudjuk azt hogy ez a baj mindnyájunkkal közös, a megoldás keresése tehát együttes érdekünk.

Meg vagyunk róla győződve, hogy pártunk nem fogja elmulasztani a budget vita alkalmát, hogy mindezek tekintetében kimerítő feleletre kényszerítse a kormányt.

A „DEBRECZEN” TARTALMA.

A természet köréből.

— Népszerű olvasmányok a nagyközönség, a serdülő ifjuság és női olvasók számára. Közli Grósz Lajos. Hatvannyolcz képpel. Ára füzve 2 frt. 40 kr. —

A „Debreczen” eredeti tárczája.

(Folyt. és vége.)

Grósz Lajos modern szellemben fogott művéhez. Bejárta az illető tudósokat, felkutatta a laboratoriumokat és tanár, szobákat, hogy olvasókönyve számára megszerezze a kéziratokat.

Azt nem lehet tőle rosz néven venni, ha a saját tudománya, a természetrajz van legbővebben képviselve a könyvben, hiszen ennek nemcsak az a régi igazság az oka, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze, hanem az ellenkező — legalább öt tekintve, — ugyanis a felkért szakértők közül sokkal szivesebben hajlottak a szavára azok, a kik az életben is a rokon foglalkozás útján ismerősei, barátai valának, mint a teljesen idegenek.

Nem ő az oka, ha egyik másik része a természettudománynak hiányosan van, vagy

épen nincs meg a könyvben, ő eljárt a cikkekért szorgalmasan. E lap szerkesztőjétől tudom a ki szintén szerepel egy dolgozattal, hogy mennyit járt Grósz Lajos a munkatársai nyakára, míg végre kitől-kitől megkapta az ígért cikket...

Azok a nevek, a kiket Grósz Lajos vállalkozásának sikere érdekében sorompóba állított, már maguk kezekednek arról, hogy az illető tudományszakok nem kerültek avatatlan kézbe, hogy a mit ők irnak, az ellen nem lehet kifogást emelni tartalmi és tudományos helyesség szempontjából. Amde itt más kérdés is merül fel, mely pedig elsőrangú kell hogy legyen s a melyre immár céloztunk is előző cikkünkben.

Tudvalevő dolog, hogy tudni, a kérdésről tájékozva lenni s azt vonzóan megírni két nagyon különböző feladat, a melyre vállalkozni sokan próbálnak ugyan, — különösen mai napság, — azonban igen kevesnek sikerül, mert ahhoz külön tehetség kell s írói ügyesség. Sőt még maga a vonzó leírás tehetsége sem képesit egyedül arra, hogy a Grósz Lajoséhoz hasonló munka keretébe beillő s ott számot tevő, feltűnést keltő szerepet töltsön be.

Felnőtteknek és az ifjuságnak írni két

nagyon különböző feladat, sőt még az ifjuságnak sem lehet egyformán írni fiúk és leányok részére. A tartalom egyezősége mellett egész más hangot követel a lány-olvasó, mint a fiú, a tárgy megválasztása azonban maga is nagy fontosságú. Annak a kifürkészhetetlen ötlet fészeknek, amely a serdülő lányok agyvelejeként szerepel az anatómiában, de amelyet a lélektan szemüvegén nézve szinte kedvünk volna a fiziologia makranczoskodásának nevezni, egészen más, férfi elmének szinte felfoghatatlan a világa, míg a fiukét magunk is átéljük. Epen ezért csodálkozom, hogy nem találkozom a könyvben egyetlenegy női íróval sem, kik között pedig nem egy van, akiknek nevével, gyakran és szivesen találkozunk természettudományi cikkek alatt s akik alig hiszem hogy visszautasították volna a meghívást.

A kérdés most már az, vajjon a cikkíró tudósok bele tudták-e magukat találni abba a gondolatvilágba, a melyet a szerkesztő nekik kijelölt, hogy számára záros határidő alatt cikket adjanak?

Örömmel adjuk e kérdésre az igenlő feleletet, mert ez már maga is nagy elvi dicéret a szerzőkre. Ugy a tárgyak, mint a feldolgozás egyaránt rávállanak a nagy gondra, melyet cikkeikre fordítottak tartalmi és alaki tekintetben egyaránt.

Czimer-takarítás.

Irta: Gondy Károly.

Debreczen, jan. 9.

A szökő év elmúlt; vele a szóbeli gratuláció is elmúlt. Az igazságügyi miniszter is járt Debreczenben; szóbeliségért viszont furdhatott mély szóbeliségben. — Az írásbeliségre már rég ráuntunk; írásbeliek csak a számadásban maradtunk.

Egy két zerussal több, nem a világ; a papirt is inkább bankóknak fenntartják. Nem igen peng a pénz, de gördül majd a szó; vígan pereg a nyelv mint az orsó. De mennyivel olesőbb is az automat száj! minek írjunk, ha nem muszáj?!

Buffon azt mondja: «le style c'est l'homme». Már ő is érezte, hogy az acta csak lom. A beszéd alatt a homlokra ragasztjuk a bélyeget, hogy a fináncz ne szenvedjen valahogy rövidséget. — Minek is gyűjtjük a stemplis hazugságot és gyötörjük három példányban az igazságot?

A romlott világ így hogy javuljon, hogy a bünszemre újra büntrágyát hordjon?!

Az új év nem szökő, de lehet, hogy mi szökünk előre, ha a sok epidémia nem pusztul ki belőle.

A porcellános porcus (disznó) majd üresen marad, ha sorsunk az évben is úgy halad. Péntekkel kezdődik és végződik a második millennium első éve; nem sok reményvel kecsegteti az omenes év nyitánya és fináléja.

Csak az egy vigasztal, hogy a czimer rendületlenül áll, aunyi politikai vajadás után meg existál!

Bánffy most a gyengébbek kedvéért renováltatta, hogy legyen Groszmannnak is róla tájékoztató vizsgálata. Vagy ne vigasztaljon, hogy annyi fegyverköltésen, túl nem vagyunk egy kis töltésen? . . . Lehet, hogy a közös nagy czimer változni fog, ha a törökön akadt meg a horog. — Bismark azonban nem úgy tett; csak akkor változtatta meg a Reichswappent, midőn visszaszerezte Elzász-Lotharingiát; nem villogtatta jókorább, mint Bánffy a fringját. — Szép is a mi czimerünk, csupa piros fehér zöld; de halványabb színben silylódik a beteg anyaföld! . . . Tisza collega csak úgy csóvalja a fejét, hogy mennyire sikerült megújítani az ország czimerét!

Az egyszeri cigány nyulat vitt level kíséretében az uraságnak. Utközben egyet gondolt . . . a nyulat belökte faluszéli sátorába és a pusztá levellel állott az uraság elé.

— Hát a nyul, moré?! . . . itt a levelben a nyul van fel . . .

Volt a magyar természettudományi íróknak egy — a német egyetemeken magukba szívott — rossz szokása, amely még a Sztrenyi Hugó könyveiben lenyomatott cikkekben is megérzik, pedig azok nagyobbára újabbak. — az hogy nagyon ki lehetett éreznie cikkeikből annak a különben is nyilvánvaló dolognak tudatát, hogy jobban ismerik a tárgyaikat, mint az olvasóik, sőt néha még azt a már aztán nem mindig nyilvánvalónak elismerhetett dolgot is, hogy okosabbak náluk.

Kerestük ezt a rossz szokást az utódoknál is, — mert hiszen a Grósz Lajos könyvben teljesen az ifjabb nemzedék szerepel az egy König Gyulát kivéve — s nem találuk meg. Ez volt a legelső örömmünk, amely átsugarzott egész munkánkon, ha ugyan munkának nevezhető az élvezet, amely annak a könyvnek a t o l v a s á s á v a l együttjár.

Azok a leírások, részletezések, az okkodások, amelyekről főleg onnan egy-egy természettudomány uton-utófény lefejtik a könyv lapjairól, oly természetesekek, annyira egymásból folyók, hogy az ember észre sem veszi, mennyit tanul belőle.

Mielőtt rátérnénk arra, mi is van ebben a 22 és fél ives könyvben, talán feleljünk meg arra a bizton felmerülő kérdésre, — miért nincs szó a könyvben a kathódsugárról, mely

— Nasságos urám! — vágott közbe a cigány — akkor nagyon jól van . . . csak hogy b é n n é v a n . . .

A czimer is le van írva körülményesen, de maga az ország hová jutott? . . . Az bizony ott fekszik a cigány putriban átlótt mellet, felig csukódott szemmel. Vakulj magyar! — Testéből kivetközve várja a nyul bór Mózi Messiasát . . .

Az ami a kék okulárés zavaros látásu Tiszának a sötét cabinetben nem sikerült, az Bánffynak pusztá szemmel a plain airben sikerül. Es miért? Mert Bánffy már kész liberális kammer-diener mondurba bujtatva lépett fel; mint végrehajtó fungal, kinek a «törvény nevében» több a bátorsága, ha mindjárt kevesebb a tudománya. Tisza csak bizonyos határokig mehetett; a bihari pontok akasztották . . . némileg elvhez volt kötve. Bánffy ellenben nem köti semmi elv, semmi pont, semmi vessző; nem tartja vissza semmi felkiáltó jel! nem aggasztja a gondolat jel . . . Es lebe hoch Israel!!!

Hivatalban ne is keressünk elvet; az eskü, de főképp a kenyer megköti a nyelvet. Ugyan ki törődött Majláth Györggyel? Ország bíró volt. Punctum. Szigorú arckifejezése csak egyet mondott; nem vártunk tőle többet, mint a milyennek látszott; — c s a k meggyilkoltatása tette nevezetessé.

Egyébként Bánffy br. modora is más mint Tiszáé. A könnyed modor, a kék vér sokszor többet ér, mint a böleleteti tölcésér.

E napokban egy sz. somlyói előkelő hölgy volt műtermemben és mondja: „mi nagyon szeretjük Bánffy-t . . . nagyon udvarias a nők iránt; egy cseppet sem büszke, úgy elbeszélgetünk vele akár — ferjünkkel . . .”

Udvarias is lehet, ha annyit fel jár Bécsbe az udvarhoz, a hol hisznek is neki, ha már udvarias hangon beszél. De azért azt mondom: nem helyesen teszik az asszonyok, hogy úgy hallgatnak a feleséges emberre, midőn otthon, végre meglátszik a „Házi” asszonyon . . .

Kis czimeres, nagy czimeres, kis szekeres, nagy szekeres, mind meg issza a mit keres . . . Térjünk hát a czimerre, ha már más kerestünk nincsen és semmi sincs innünk.

A czimer k é r d é s — lehet czimkérdésből — el van döntve, ha mindjárt fel sem volt vetve. Nem kétkedtünk soha czimerünkben, mi abban foglaltatik, arról meg mindig kezeskedik telekkönyvileg az ország. Meg van a négy folyója, a három főhegysége; a keresztje is még ugy, ahogy, valahogy. A három hegységét a p o l g á r i k o r o n a ékesíti: ez a mi tiszta pajzsunk. Ezt a pajzst viseli a

R ö n t g e n nevétszethordta a világon, pedig L e n á r d F ü l ö p esztendővel előbb felfedezte őket, amiért aztán annyira dühösekre rá a külföldi tudósok, (hogyan is lehet az a fiatal m a g y a r tudós annyira ügyetlen, hogy előbb megcsinaljon valamit a németnél?) hogy még a Röntgen nevé is eltagadják melőle, csak azért, mert a Lénárdról nem akarják szegény láthatatlan sugarakat nevezni és ismeretleneknek hirdeti azt, ami csak előtűk volt ismeretlen, de Lénárdnak és Klupathynak nem, X sugaraknak neveztek őket el ebben a polgári házasságos világban.

A felelet egyszerű: ez a könyv össze volt állítva már 1894 május havában, akkor ki is adta már Grósz Lajos az e öfzetési felhívást, — ő nem tehet róla, hogy 28 hónap kellett hozzá a Franklin társulatnak, hogy piaczra kerüljön . . .

Nem akarunk ezzel szemben arra hivatkozni, hogy mi itt alig egynehányan naponként összeírunk s alig 8—9-en ki is szednek annyi betűt, hogy egy hét alatt az egész könyvet kötés alá tudók adni, — a budapesti nagy lapokról n e m i s b e s z é l v e, — csak magának a Franklin társulatnak hírlapjaira hivatkozunk s kérdjük miért kellett ennek a könyvnek ennyi ideig készülnie. Mert hiszen a tulságos nagy gond nem látszik meg rajta sajtóhiba van benne szép számmal, szem-

herold a hátán és mint a mise mondó pap a nép felé fordítja midőn imádkozik Istenehez, a szentséget emeli az oltár felett. A kereszt és a polgári korona: a népek támpontja!

A pajzs felett már tiszta ég is ragyogott, midőn a szabadsáért csatában vitéz kezben forgott. Vegyes koronák futó arnyai, elrebbentek felette mint a denevér körmös szárnyai. Maga a korona Ipolyi rajza szerint veendő, mert maga a korona »nagyon» és főtisztelendő. Hiába csufolja Máriássy a mentőket »fekete seregnek», ők illenek be legjobban koronaórnok. A hit, az erkölcs minden trón alapja; a kettős keresztnek még erős a fájt . . . a polgári korona erősen övedzi még azt, Bela ur, hiába emel ellene panaszt.

A pajzs azonban magában meg nem áll, az a kérdések kérdése: ki, mi legyen a pajzstartó? fiu-e vagy leány? angyal-e vagy ördög?

Az én nézetem szerint egyik kezébe sem való. Oly két szakálás erős vadember kell mellé, mint a porosz czimerben látunk, kivált most ebb-n a szövetség világban, melyben a diplomata már nem annyira szakácsok mint takácsok.

De az ősi czimeren nem változtathatunk, a hogy van úgy el kell fogadnunk. Ha tehát még éi a magyarok Istene, miért ne legyen angyalos a czimere? Bizzuk továbbra az ég oltalmába a pajzst, ha már ősi erényeinek és bátorságunk hanyatlott.

Lebejzen hát továbbra is az angyal a pajzs közül; de hogy Bánffy szerint »himmemü» is legyen! . . . annak a pictor nem örül. Persze ő nemcsak a somlyói nőknak de a bécsi uraknak is udvarol . . . neki »német» kell; a németben pedig az angyal: »Der» Engel.

Már most mint pictor kérdelem: Miben jelene hát e nem annyira speciális mint »genitalis» jelleg kitüntetési módja, ha már az a n g y a l f i hosszú bő fehér szoknyához, vállig érő haj és csupasz szájhöz van kötve?

Erre feleljen a művészek művésze Br. B á n f f y Dezső.

Kronika.

Debreczen, jan. 9.

1897. Ez az emlékezetes évszám vezet be mostani krónikámat, hirdetni itt is az új évezredet. De krónikát írván talán az elmúlt nagy évre volna illő visszapillantani, amelynek

be mernők vele állítani azt a félnapalatt napvilágo látott ismertetés!) s taláunk benne 1896 iki megjelenési dátum mellett 1894-re mint, az időre hivatkozást, sőt még olyan nagy hiánnya is akadunk, amit a Franklin arsulatról csakugyan nem tettünk volna fel nincsenek az egyes lapok homlokán a tartalmukat jelző szerző és cikkfejlátatok, hanem ez már mind es5 után köpenyeg s különben sem azik e az olvasó a megtévedhet-sek zuhatagában e köpönyeg nélkül sem: — felemeljük tehát szavunkat a könyv érdekében s bár abszolute veve az ivenként 10 krajczárnyi árat még ilusztrált munkánál sem látjuk megközelíthetetlen alacsonyának, — az a r á n y l a g nem magas ár mellett igazán hézagpótló és diszes no meg tartalmas és szépen megírt cikkek gyűjteményét ajánljuk az olvasóközönség szives figyelmébe.

Különösen fiatal leányainknak kezébe illő ez a könyv. Bizonyára többet tanulnak belőle, mintha évekig magolják az iskolában a konyhavegytant s a tömör tankönyveket, nem képzelünk olyan módosabb szűlet, aki ne szerezne belőle egy példányt gyermeke számára, hiszen oly gyakran van szomorú alkalmunk tapasztalni a ferde irányban vezetett gondolkodásnak sokszor lelket megrendítő eredményeit. Az egyik háznál a fiu téved rossz ultra, kártya és multság elkábitják fejét, mert

folyamán annyi dicsőség s annyi megalázás volt osztályrészünk. Nem teszem, nyugodjék az a határkő immár örök időkig. Lépjén be eseményeivel a történelembe, hirdetve, hogy a magyar még itt sem tagadta meg önmagát, magához hasonlóvá alkotta ezt az ünnepi évet is.

Üdvözöljük inkább hozsánával az új évek ragyogón felkelő napját, mely fejünkre hinti egy dicső jövőnek aranyos himporát. Legyen áldott mindenki, aki az új évben hazájának javára cselekszik s százszor átkozott, ki az új évezrednek gyászmagyarja lesz!

Lassan fordul az idő kereke az esztendő elején, az események nem igen halmozódnak fel még ilyenkor, napokig eltárgyalnak az intéző körök — egy-egy felmerült incidens. Mintha csak bele akarnának szökni előbb az új évbe az emberek s csak azután indul meg az események árja...

Ime, hogy mégis történjék valami, azért mondta el Bánffy Dezső is az újévi beszédet. Van abban szó mindenről, de program nincs benne egy fikarcnyi sem.

A kvóta... igen ez a kormányparti forrókása, ezt kerülgeti mostanában minden mameluk, mert hiszen hányan voltak, akik a mi két kormányparti nagyságunkhoz hasonlóan égre földre fogadkoztak, hogy nem térnek el a régi magyar kvótabizottság álláspontjától s azóta mocczanni sem mernek, mióta Bánffy kiadta a diplomatikus jelszót: Nem szabad ajándékot elfogadni! Ez tehát most a punctum saliens, ezt emlegette Bánffy Dezső báró újévkor is...

Ajándék! Hát volt ilyen a világon valaha? Hiszen az a valami, amit ajándéknak nevez a világ, sokkal szigorubb feltétel alatt adott kölcsön, mint az úzsora... Ennek van csak igazán nagy és örökké tartó kamatja! Ugy hívják: hala... — Uram Isten! megkísü! hogy mi háttal tartozunk Ausztriának, amiért eddig megelégedett 31% kvótával! — Bizony ide fogunk jutni...

Ezt mondta különben Ábrányi Kornél is, már pedig a renegátok nem hazudnak, legfeljebb fecsegnek... Ad vocem Ábrányi: karacsonyi meglepetésül az őcsépe újsága az ő cikkévei örvendeztetett meg, amelyben azt akarja kisütni, hogy ő is olyan félreismert zseni, mind a Madarászok voltak 1848-ban, kiknek egyikén maig rajta maradt a gyémánt miniszter bélyegre — Nos meg még azt sem állítja a számára venni, hogy hiszen még Madarásznak sem tetszett az, hogy Kossuth

Lajos kedves nőver-ként nevezte ki Meszlényi Rudolfnét a tábori kórházak főpolonójának... Mindebből pedig ő azt következteti, hogy amint Kossuthot és Madarászt rágalmazták, úgy ő sem érdemelte meg a képviselőházi lynehelest. Nem írja ugyan milyen világosan, de annál ros-zabb.

Ugyan nézzem csak körül Ábrányi. kikkel állt a Kisfaludy Károly és Petőfi Sándor nevét viselő társaságok tagja egy sorba? Áll Lueggerrel, a magyarfaló antisemitával, midőn annyira hajlja az udvari körök malmára a vizet. Hiszen épen a napokban történt, hogy Lueger díszszónok volt egy gyűlésen, amelyet királyi hercegnők tiszteltek meg megjelenésükkel. Vajjon hogyan feszül ő fenségeik keblén a magyar díszruha, mikor Luegert hallják beszélni, fanatikus magyar gyűlölettel? Csakugyan nem ment még elég kir. hercegi főudvarmester megérdemelt nyugalomba!

Az udvari emberek működésének efféle baklövésai közben hunyta le örök álomra szemeit Pápay István, a királyi kabinetiroda főnöke. Sokat írnak róla a lapok s ha azokat olvassuk, szinte azt hinnők, hogy az ő betegsége volt az oka az elkövetett baklövéseknek. Ez meglehet ugyan, de azért a sok dicséretet amellyel elhalmozták most, halála után nem mernők egytől egyig aláírni. Ő sem volt külön sokkal, mint a többi, hiszen tudvalevő hogy a Szapáry gr. székelyhidi német távirata is az ő kezén ment keresztül s ő kívánta meg a német udvartartások mindenféle czokmókjai a magyar embertől... Ugy, ugy, újságíró kollegák: a holtakról ne jót, hanem igazat írjunk.

Engedjék meg, hogy — habár kissé megkesre — a hivatkozás nyomán magunkra is kiterjek egy kissé, seperjek a magunk háza körül is... A magunk háza? Hiszen ha volna! Ne tessék megjedni, nem a személyemre, sőt nem is a Debrecen-re czélzok ezzel a felsóhajtással, hanem az egész újságíró testületre.

Igaz ugyan, hogy már a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének van háza Budapesten, de abban nekünk, vidékieknek vajmi kevéssé kopik a fogunk. A fővárosiak ebben nagyon is patriarchalisak s ebben az egyben nagyon könnyen elfelejtik a zsurnaliszta tizparancsolatnak egyik főtételét: nemcsak a hazugnak, de az újságírónak is jó emlékeztetőnek kell lennie, s megfedkeznek arról, hogy legnagyobb részük a vidéken ed-

zette meg a mindennapi harezra karjait. A nyáron is megcsinálták az Újságírók Egyesületét, de hozzátették a Budapesti szót... Ilyen körülmények közt aztán nekünk nem lehetett tenünk egyebet, mint szövetségre lépünk egymás támogatására a vidéken.

A mult év december 27-én alakult meg Budapesten vidéki hírlapírók szövetsége.

Szabadjon e papíron, mely a közönség számára áll előttem, üdvözlőm azt a testületet, mely a mi érdekeinket van hivatva képviselni. Vivat, crescat, floreat! — Csak kettőt veszek ros néven az alakítóktól... Az egyik az, hogy Budapesten gyűléseztek, a másik az, hogy tisztelegni, Canossát járn mentek a budapesti egyesületekhez, amelyek alakítói őket ok és ildomosság nélkül kizárták körükből...

De ez már megtörtént, segíteni rajta nem lehet, a fő, hogy a szövetség megvan! Csak tőlünk függ most már, hogy alapot, vagyont teremtsünk neki, hogy igazán életképes legyen! Mi össetudunk szedni százakat idegeneknek, tudunk h a t n i a k ö z ö n s é g r e, hogy felkarolja a nemest, legyen az hasznára bárkinek, csak magunknak ne tudnánk vagyontnyugdíjalapot össetanczolni attól a közönségtől, amelynek mi vagyunk az igazi szolgálói?! Igaz, hogy talán épen ez fog a legtöbb nehézségbe ütközni. A t. e. publikum minket meg nem sokba méltóztatik nézni, azt megköveteli tőlünk, hogy a lapban minden benne legyen, ami őt erkölcsileg, vagy személyesen érdekli, de hogy magát a hírlapírókat is tekintse, azt meg is kövesse, arra vajmi kevés a példa.

Pedig hát minden szerénytelenség nélkül irhatom, — vagyunk talán (bármily kicsik legyünk is) olyan nagy emberek, hogy az, kit bármit nyélbe ütni kíván s erre a hírlapoka használni szeretné, — levett kalappal szóljon velünk!

Meg vagyok róla győződve, hogy a szövetség vezetőinek első botlása nem fog utódokat teremteni, hanem maga a szövetség eszméje büszkévé fogja aczélozni a hírlapírók jellemét s akkor biztosan haladhatunk célunk felé:

•Si fractus illabatur orbis,
Impavidum ferient ruinae!

Üdvözlöm ismétlem a hírlapírók szövetségét s az ő urat a közönséget az új ezredévben!

Fejő.

nem szokta meg az önálló gondolkodást, a másik családban a lány miatt fáj a szülei szív, tapasztalatlan, az életet, a küzdelmeket csak regényekből ismerő lelkével mohón talált belekóstolni a világ levegőjének éles fuvallmába, mert nem volt ami határt, irányt szabjon életé céljának, nem ismerte a természetet, annak örök és mindenható törvényeit.

De nemcsak az egyesek, a tehetősebbek, azok, a kik igénylik az ilyen olvasmányt. Az ifjúsági könyvtárak, iskolák, mind olyan helyek, a honnan ezek a könyvek hiányozni nem szabad.

De helyet kell, vagy legalább kellene hogy foglaljon a „Természet köréből” minden művelt család asztalán, tanulhat abból, sőt élvezettel forgathatja azt öreg és fiatal férfi és nő egyaránt.

Talán ilenék is befejeztem már ezt az ismertetést, olyan hosszúra nyult s még arról nem is beszéltem, mi is van ebben a könyvben tulajdonképen.

Bírálatot a tartalmáról ne várjanak tölem, bírálat már maga a szerző neve, a kik minden szaknak, melyet a könyv felölel, — kevés kivétellel — legelső képviselői tudományos irodalmunkban. Tessék megvinni és elolvasni. Mi legfeljebb annyit tehetünk meg, hogy felsoroljuk a mű tartalmát. Ime:

Beköszöntésül az olvasónak szíves üdvözlötlet mond a szerkesztő, melyben

nagyon szellemesen cseveg a természetben véghezmenő jelenségekről és a természetudományi olvasmányok hatásáról.

Dr. L e n d l Adolfnak Temetés a szabadban cz. rajzát karácsonyi számunkban vettük olvasóink, ezt ismertetünk felesleges. S a j ó Károly A méhek és darazsak fülánkjáról, később A kártékony bogárságról ír, a kötet utolsó cikkében pedig arra buzdítja gazdáinkat, hogy Alakítsunk homoki parkokat. J a b l o n o v s k y József A bogárság tanjáról ír vonzó rajzot, G r ó s z Lajos a szerkesztő »A madarak életéből» mond el egyes dolgokat, melyet lapunk mult évi utolsó számaiban mutattunk be olvasóinknak, majd »A gyümölcs fejlődését» ismerteti s Az új királynője cím alatt a Viktoria regia budapesti virágzásáról ír. Dr. Magócsy D i e t z Sándor »A virágálmoról» s arról ír, hogy »Hol élnek meg a növények?« Rajta kívül még K ö v e s l i g e t h y Radó dr. az, aki több czikkkel szerepel: »Egy üstökös történetét» ismerteti s »A szinképelemzésről» ír feleségének egy gyönyörű nyílt levelet. Ez talán a legzebb darabja a könyvnek. Dr. I l o s v a y Lajos czikke »Az elemekről» szól, míg dr. S c h m i d t Sándor »Egy homokszem körül» tesz érdekes »kirándulást» az ásványok világába. Ezután K ö n i g Gyula drnak »Egy lap a természetudományok kezdeteiről» című 1879-ben tartott előadásnak új lenyomatát találja az olvasó, míg egy »Ö-

jegyü névtelen a »Tömegvonzásról» ír. Az orvosi tudományok képviselik: dr. K l u g Nándor czikke »Az emberi test hőmérsékletéről», továbbá dr. D o n á t h Gyula »Idegrendszeréről» — Ezután dr. H ó g y e s Endre ír »A veszettségéről és orvoslásáról», s egy dr. jegyü névtelen »Bőrünkről és ápolásáról», végre dr. G r ó s z Sándor »Fogaünkról és annak ápolásáról». Vannak még ezeken kívül is természetudományi czikkek, u. m. dr. H u t y r a Ferencz »A legkisebb élő lényekről», D. Z. A. »Egy lap földünk életéből» cz. alatt a geológiát képviseli, míg a legújabb tudományok egyikét a meteorológiát a kötet végén lapunk f. szerkesztője, K o h á n y i Gyula képviseli »Csevegés a felhőkről» cz. alatt melyet t. olvasóink már szintén ismernek.

Ennyi a tartalma, akarom mondani a czikkek czimeinek elsorolása, mert a tartalmát kiki vegye ki belőle, ha megvette. Ha meg megemlítjük, hogy a könyv köve is megjelent, s a 3 ft aru kötött példányok czimlapján a Viktoria regia s z i n e s k é p e látható, be is zárhatjuk ezt a gallimathiaszt, melynek nem volt más célja, menthogy felhívja a figyelmet erre a könyvre s azt tan elérte...

Fizikus.

Sárkány ur rococo-vizitje.

A »Debrecezen« számára írta:

Andrée.

Sárkány ur hírlapíró volt. A hírlapírás tudvalevőleg szintén azokhoz a mesterségekhez tartozik, amelyekhez vagy ért, vagy nem ért az ember. Az első esetben jó, a másodikban rossz hírlapíró. De mindkét esetben hírlapíró. És ez a fő. Ez sokat jelent.

Bizonyos nimbust kölcsönöz a naiv lelkék előtt s feljogosít a következőkre: hogy a központtól elnyomva érezzük magunkat,*) hogy a színpadok mögött ügyelgünk, primadonnáknak bókákat mondunk, színészekkel pártfogó hangon beszélünk és minden új ismerős hölgyet azon szent fogadalmunkkal iparkodunk meghódítani, hogy legközelebbi novelláinknak ő lesz a hősnője. Oh van még bizonyos varázsa az újságírásnak és Sárkány ur tudta is ezt értékesíteni.

Most éppen rococo-viziten van. Ez elnevezés az ő etimológiája renaissance és renaissance segítségével. Ötlete a »műhelyben« született meg, ugyanott, ugyanakkor s ugyanezért büntette a szerkesztő őt azzal, hogy a Poél Zedek baljáról a tudósítást neki kellett megírnia. Mit sem használt. Sárkány ur maig is dul ötletével.

Nem hiába rococo viziten vagyok, de rococo szalonba is kerültem (Hogy a rococo szalonban Margittay képei függtek, az kicsiség kicsire pedig nem néz Sárkány ur.)

Pillanatnyi szünet után, melyet tán az idézett elő, hogy az életet senki sem ohajtottá méltányolni, hirtelen fordulattal folytatja Sárkány ur:

— Es nem hiába ma péntek van de már is történt velem szerencsétlenség; ha statisztikus volnék kimutatnám, hogy a véletlen szerencsétlenségek 90%-je pénteken történik.

Hát ilyenekkel is foglalkozik a statisztika, kérdezte Eliz kisasszony, aki rózsaszín derékban és sötét szoknyában ma igen helyes volt és bogár szemű oly ragyogóan csillogtak hogy biztos kilátásai lehetnek a közel jövőben novella hősnőségére.

Igen a statisztika ilyenekkel is foglalkozik. A statisztika, hogy úgy mondjam az emberiség szellemi, erkölcsi, közgazdasági stb. létének hőmérője.

Na nézze csak, mily szép az, amit kegyed mond a statisztikáról vágott közbe Eliz. Mi még a VIII. felsőben csak száraz adatokat tanultunk a statisztikából: hány ember, hány ló, hány szamar van az országban, hányan születnek, hálnak meg, hányan hazasodnak (na ez egyedül ért valamit) egy évben. Aztán összehasonlítólal pld. hogy Magyarországon minden emberre négy szamar esik.

Sárkány ur felhajtott egy pohár cognacot és nyakkendőjét kezdte igazgatni.

Sárkány ur felhajtott egy pohár cognacot és nyakkendőjét kezdte igazgatni.

— De igazi am, folytatta Elizke. Es mi van a pénteknapis statisztikával?

Hát kérem, ha megengedik Nagysádek, elbeszelem. Írtam egy drámát. Megkísérlettem vele minden lehetőt. Beadtam a Karácsonyidőre (kitűzve abszolút becsülműve) azt mondták, hogy drámámnak nincs abszolút becsü. Beadtam a Telekire (ezt relatio is megkapja). Visszajött, hogy nincs relativ becsü. Benyújtottam a Vigszínházhoz, visszairtak, hogy drámám becsütel. (A becsütelennel meg telt házakat csinálnak!) Elküldtem a Nemzetbe, ott vártak 6 hónapig, aztán ismételt süretesemre azt felelték, hogy »beccsü« drámám kéziratát elveszett, mielőtt elolvashatták volna, küldjem be újra. Elkészítettem. A múlt pénteken (ez az a bizonyos péntek) olvastam a Hertelen jutalomról. Kiad-jak vidéken sikerrel előadott drámának. Irok részletes információért s ma persze, mer-

*) Köszönöm a czélzást.

péntek van, jó a válasz, hogy: »kiadatik vidéken előadott első drámai kísérletnek.«

— Nos, kérdezte részvétellel Eliz kisasszony, önnek csak nem adták eddig még elől egy drámáját sem?

— O igen, ezelőtt három évvel a marczali műkedvelők színrehoztak az E u b o e a i C u m a e vagy az a l v i l á g l a j á r á s a című munkámat, melyet Vergil nyomán dolgoztam fel igen rémesen. A Sárkány Elek neve már nem szerepelhet első dráma kísérletnél!

— Szerepelhet azonban másé, vélte Elizke, változtassa meg nevét Kigyóra, Békára, akármire s akkor segítve van kegyeden.

— Ha a végzet ennek sem állja el útját. En, kedves Nagysád, monda Sárkány lemondó sóhajjal, már megmagyarosítottam a nevemet Vege mindennek!

— Nincs vége Sárkány ur. U g a n o t t, a hol statisztikát tanultunk, tanultunk politikai ismereteket is. Ott tanultam, hogy adoptálás is van a világon.

— Nagysád! Ez eszme! Ez utólrhetetlen ez felsőes! Engedje meg, hogy bájos kacsoját megcsókoljam és második »első drámai kísérletemnek« hősnőjét Eliznek kereszteljem el.

Szólt és rohant Sárkány ur. Rohant végig a Piaczón a Hungáriáig. Ott állott Kohn a 76-os, ott állt meg pihegye ő is.

Kohn ur! Szólt Sárkány. Kohn f a 76-os, e szokatlan, tisztes megszólításra kiordított tenyerével jelezte, hogy nincs pénze.

— Nem Kohn ur! Másról van szó. Fogadjon engem fiamnak s magyarosítsa meg nevét Kigyóra. 20 frt s a költségek!

Kohn ur hamar határozott. — Sárkány Kigyó Elek távozott. Biztos benne, hogy az adoptálás után a darab városában színre kerül (mit lehet egy újságíróknak megtagadni?) és övé az első drámai kísérlet díja — a Hertelendy jutalom száz aranya.

— S mindezt a rococo vizitnek közönlhetem, mormolja boldogan magában.

Ujdonságok.

»Istenitisztelek.« Holnap vasárnap f. hó 10-én az ev ref templomokban az istenitisztelek a következő sorrendben fognak megtartatni: a nagytemplomban M i n d s z e n t i Imre s. lelkész a kistemplomban V e r e s s István esküdt felügyelő, a Kossuth utczi templomban dr. N a g y Zsigmond főisk. tanár az ispotály templomban M i t r o v i e s Gyula lelkész. Az ágost. bitv. ev. templomban vasárnap d. e. 10 órákor az istenitiszteleket Materny Lajos lelkész délután 3 órákor pedig a könyörgést G e i s z t l i n g e r Pál s. lelkész végzi.

* Beteg képviselő. K o m j á t h y Béla orsz. képviselő a Kossuth párt alelnöke a legutóbbi képviselőválasztásoknál Debreczen sz. kir. város III-ik választókerületének volt illusztris képviselőjelöltje, mint részvétellel értesülünk néhány nap óta betegen fekszik Rökk szilárd utcazi lakásán. — Az orvosok orbánczof konstátáltak a lábón, de aggodalomra szerencsére nincs ok. —

* A számvevőség és a házipénztár működésére felügyelő bizottság. A szervezési szabályzat értelmében a folyó évtő kezdve a számvevőség számviténének s a házipénztár kezelésének ellenőrzése végett egy 3 tagból álló »felügyelő bizottság« kell alakítani. Ezen felügyelő bizottság a j o g - és pénzügyi bizottság meghallgatásával, a városi tanács javaslata folytán a

k ö z g y ü l é s á l t a l saját tagjai közül évenként választott s személyenként 200 frttal díjazott 3 tagból áll, kik az általuk végzett munkáért felelősséggel tartoznak. E bizottság feladatai közé tartozik egy a számvevőség, mint a házipénztárnál negyedévenként legalább egyszer vizsgálatot tartani s annak eredményéről a tanácshoz és a tanács utján a közgyűléshez jelentést tenni. Ezt a rendkívül nagy fontossággal bíró bizottságot mint értesülünk már legközelebb, »még pedig hihetőleg már a januári közgyűlésen megalakítják. A ma délután tartandó jog és pénzügyi bizottság valószínűleg már megteszi a kezdeményező lépést s a három helyre K e r n h o f f e r József, K o m l ó s s y Dezső és M á r t o n Imre bizottsági tagokat fogja ajánlani, kik mindhárman független állásuknál és szakértelmüknel fogva alkalmasak ezen fontos állások betöltésére.

* Pénztárvizsgálat a vármegyén. A szokásos havi pénztárvizsgálatot a vármegye pénztárában gr. D é g e n f e l d József főispán, dr. M e d v e Zoltán főispáni titkár kíséretében a mai napon tartotta meg. — A múlt hó folyamán érkezett pénzküldeményeket a könyvvél összehasonlítván, mindent rendben találtak.

* Párbeszédi vizsgálatok a főiskolában. A meleg napok elérkeztek a dákokra. A párbeszédi vizsgálatok, a melyeken számon kerik tőlük a tanultakat, kezdetüket vették egy az ev. ref. jogakadémián, mint a theol. akadémián. Van drukk kemény, buknak is a kandidátusok szép számmal. Az egyes tanárok tegnapi kezdetük meg a colloquiumokat s azok elartanak e hó végeig. Február 1—9 napjain lesznek a beiratások a II. felévre, mely néhány napi pihenő után februar 15-en veszi kezdetét.

* Városi közgyűlés. Debreczen város törvényhatósági bizottsága folyó hó 28-án délelőtt 9 órákor gr. Dégenfeld József főispán elnöklété alatt rendes közgyűlést tart a melynek sők érdek s tárgya lesz. Ezen a közgyűlésen már az ujonnan választott városatyák lesznek jelen.

* A főmérnöki állás. Debreczen sz. kir. város főmérnöki állásának betöltése foglalkoztatja ma az elméket. A főmérnöki állásra és a mérnöki hivatal többi állásaira hirdetett pályázat lejár s a pályázók nevei már holnap után nyilvánosságra is jönnek. — Általános a városban a főmérnöki állás betöltésére vonatkozólag az a vélemény, hogy azon dicsés és az új szervezet értelmében kitűnően javadalmazott állásra csak magas szakképzettségű európai látkörrel bíró férfiú nevezhető ki, aki tudományával és ismereteinek gazdag tárházával városunk d i s z é r e v á l h a t. — Örvendetes tényként jelenthetjük, hogy a holnap lejáró pályázatra már a mai napig is igen szép számmal pályáztak, és azok majdnem mindegyike megfelel mindezen várakozásunknak és bármelyik méltán tölthetné be Debreczen sz. kir. város főmérnöki állását. — A főmérnök javadalmazása az új szervezet értelmében tetemesen emeltetett az eddiginél s az az óhaja, hogy szélesebb látkörű külföldi szakegyetemeket végzett férfiú nevezessék ki kinek azonkívül az építészet terén is meglehetősen multja legyen. A szerencsés körülmények

ugy hozták magukkal, hogy az eddigi pályázók között is már nem egyet találhatni olyat, ki tanulmányait a parisi, brüsseli és zürichi műegyetemeken végezte, vagy olyan, ki Magyarországon nem egy monumentális mű megalkotásával dicsekedhetik. A pályázók között látnunk olyanokat, kik közül az egyik csatolt bizonyítványából kitetszőleg eredményes gyakorlatot szerzett nem csak Magyarországon, de azonkívül Német, Francia és Angolországban s mindezen országok nyelvét tökéletesen bírja, most pedig budapesti műépítész, tanulmányait Bécsben és Schweiczbán végezte. Ilyen nyelv ismerettel bíró egyénre rendkívül nagy szükség volna nálunk. Azonkívül pályázott még egy nagy gyakorlattal bíró mérnök, ki számtalan és jeles okmányai közt **Wlassics Gyula** vallás és közoktatásügyi miniszter ajánlatával is rendelkezik. Van még a sok jók között egy különösen figyelemre méltó pályázó ki sok jeles bizonyítványai kitüntetései között a **Ferencz József** rend lovag keresztjét is kapta az építészeti terén szerzett érdemeiért. Egy negyedik szintén kitűnő bizonyítványokkal és **Darányi Ignác** fölmívelésügyi min. ajánlatával rendelkezik. Az elsoroltakon kívül, még sok jeles pályázó van, köztük egy helybeli jó hírű építész mérnök is. Most már bátran remélhetjük, hogy ezen fényes pályázatból oly fölmérnököt nyerünk, a ki Debreczen szab. kir. város fejlődését gyorsan előre viszi. A kinevezés joga a főispáné, aki mint halljuk az illető szakszab. bizottság véleményét is kifogja kéri a pályázók képességeire vonatkozólag.

— A midőn csak örvendeni tudunk azon, hogy a főispán mielőtt nagyfontosságú kinevezési jogát gyakorolná kikéri a szakszab. bizottság véleményét is, azon reményben vagyunk, hogy a legméltóbb fogja elnyerni a fölmérnöki állást.

*** Igazoló választmányi ülés.** A múlt hónap 23-án választott bizottsági tagok választása ellen a tegnapi lejárt 15 nap alatt egy e t l e n e g y felszólamlás sem adta tojt be. — Így az igazoló választmány, mely a jövő hét elején hétfőn vagy kedden ül össze, hogy az új városatyákat igazolja.

*** Az építészeti bizottság ülése.** Január 20-án fogja tartani ez évben első gyűlését az építészeti bizottság gr. **Dégenfeld József** főispán elnöklete alatt a városháza nagytermében. Az új szervezeti szabályzat értelmében ugyanis a régi építészeti és szakszab. bizottságok, mint ilyenek, megszűntek létezni és a nagy építészeti bizottságba olvadtak be, mely ilyenformán Debreczen összes építészeti szakszab. és kisajátítási s ezekkel kapcsolatos ügyekben fog intézkedni. Ezen első gyűlés tárgyát a mérnök **klivát** a **lujjászervezés** fogja képezni.

*** A bejelentési hivatal a múlt évben.** Debreczen sz. kir. város rendőri bejelentési hivatala, ez a fontos közhivatal most készítette el a múlt évre vonatkozólag a teljesített munkáról szó a **szab. bizottság**, a mely a hivatal rendkívül nagy forgalmáról tesz bizonyosságot. A kimutatás szerint a közgazgatási és kihágási ügy elintéztetett összesen 2240, cselédkönyv 761 esetben, ideiglenes cseléd igazolvány pedig 258 esetben lett kiadva igazoló jegyet 75-öt allítottak ki. Legnagyobb számot természetesen a beadott bejelentési lapok tüntetnek fel, a mely az

elmúlt évben 121,774 darabot tesz ki: lakás iránti kérelmekre 51,691 esetben adott a hivatal felvilágosítást.

*** Ki készítette a debreczeni kir. tábla terveit?** Az igazságügyminiszter itt léte alkalomból a fővárosi lapok tévedésből úgy ismertették a kir. tábla épületét, mintha azt **Stahl Géza** tervezte és a felügyeletet az építésnél is ő gyakorolta volna. Elvártuk volna az ő ismert szerénységétől, hogy ezen téves hírt maga cáfolja meg, de miután ebben is nagyon csalódunk, kénytelenek vagyunk az igazság érdekében kiigazítani a fővárosi lapok téves közleményét, a menyiben a terveket, sőt a részletterveket is **Vágnér** bpesti építész készítette, az építésnél a felügyeletet pedig a mérnöki hivatal eddigi szakértője **Novák Ferencz** végezte. — Ez az igazság! **Többen.** (B e k ü l d e t t e t t.)

*** Kállay István utóda.** A napokban jobb létre szenderült **Kállay István** hejének betöltéséről, a gyakorló iskolában **Kiss Áron** püspök ideiglenesen a következőleg intézkedett: a gyakorló iskola vezetésével **Vásárhelyi József** a főiskolai elemi V-ik osztály tanítóját bizta meg, az ő helyére pedig szintén ideiglenesen **Kalás Géza** IV-ed éves tanítóképződei hallgatót alkalmazta.

*** Sajtópererek Debreczenben.** Szinte csodálatos, hogy a rosszkedvű nagyváradiak Debreczenben még a sajtópererek városának nem keresztelték el, — ugyanis egy egész csomó sajtóper vár most nálunk tárgyalásra. Az első iesküdtetési végválasztás 1897. febr. 6-án lesz megtartva azon rágalmazás és becsületsértés perben, melyet **Sehiller Ferencz** indított **Szathmáry Zoltán** hírlapíró a „Debr. Hírlap” s. szerkesztője ellen. — Erre vonatkozólag **Igyártó Sándor** törvényszéki elnök átiratot intézett a polgármesterhez, melyben az 1897-re kisorsolt esküdteket azon napra berendelni, névsorukat a kir. törvényszék elnökségéhez átküldeni kéri. — Az érdekes sajtóper lefolyásáról annak idején lapunk bő tudósítást fog hozni.

*** Kedélyes este.** A debreczeni szabómunkások és kisiparosok szakszab. bizottsága a hó 24-én a **Margit** fürdő az alkalmára ujonnan díszített termében terjedelmes műsorral, nemzetközi világpostával és polgári házassággal egybekötött zárkörű kedélyes estélyt rendez. Beléptidij nires. Kezdeté 8 órakor. Jó kiszolgálásról gondoskodva van. — A műsor a következő: 1. Felolvasás, tartja **Hornyák Endre**. 2. Az apostol, szavalja **Veisz József**. 3. Vig szavalat, szavalja **Vidovics A. 4. Szám, szavalja Veiszhausz Dezső**. 5. Szeretem a nőket, monológ, előadja **Kecskés Péter**. 6. Magyar népdal egyveleg, éneklé **Vidovics**. 7. Kórházban, szavalja **Hubai György**. Vigalmi bizottság: **Hornyák Endre**, vig. b. elnök. **Veisz József** jegyző. **Hubai György**, **Gergely József** vig. b. ellenőrök. **Talics György** vig. b. pénztárnok. **Kalnai István**, **Rózsa Albert**, **Roth Adolf**, **Veiszhausz Dezső**, **Talics József**, **Vida János**, **Sélyei József**, **Kiss Mihály**, **Balajti Elek**, **Varga István**.

*** A karácsonyi filléres vásárt rendezett bizottság a végleges elszámolás elkészítése és közzététele céljából tisztelettel felkéri mindazokat a kik az elárusítás és rendezés körül közreműködni sziveskedtek és elárusító könyvecskéiket, vagy esetleges félülzetéseket a b i z o t t s á g h o z eddig be nem szolgáltatottak, hogy f. hó 29. azaz szombaton délután 2 órakor az egyet „Otthoná”-ban (Kereskedelmi akadémia épület) megjelenni**

sziveskedjenek, nehogy az illetők nevei a rendezőség szándéka ellenére a közreműködők névsorából kimaradjon.

Táviratok.

A Zichy-Rada affair.

Budapest, jan. 9. „A Debr.” ered. táv. A főrendiház mentelmi bizottsága folyó hó 15-én fogja tárgyalni **Zichy Nándor** ügyét — Ugyanis ez ismeretes **Rada-Zichy** féle a várnai képviselőválasztás alkalmából történt affair folytán **Zichy Nándor** mentelmi jogának felfüggesztését kérték, s ezen tárgyban hoz a bizottság 15-én határozatot. — Tudvalevőleg **Zichy Nándor** és br. **Bánffy** között ez ügyben a legutóbbi főrendiházi ülésen éles összeütközés történt.

Wekerle főrendiházi tagsága.

Budapest, jan. 9. (A „Debr.” ered. táv.) **Wekerle** főrendi tagságát a főrendiházi igazoló bizottsága folyó hó 16-án fogja tárgyalni.

Részvét Pápai családjának.

Budapest, jan. 9. „A Debr.” ered. táv. Az elbunyit **Pápai**, a kabinetiroda volt főnökeinek temetésére **Perczel**, **Wlassics**, **Josipovich** miniszterek ma Bécsbe érkeztek. Nevökben br. **Apó** őfelsége szem. körüli államtitkár **Pápai** ravatalára díszes koszorút helyezett. Özvegyének **Ferencz Ferdinánd** főherceg hosszabb levében fejezte ki részvétét; **Ferencz Salva** főherceg és **Gizella** főhercegnő táviratban condoleáltak.

Egy kérdés.

Kedves Nagysád!
Múltkor azt kérdezte tőlem, hogy „minek is van a szerelem a világon.”

Hogy van szerelem a világon, ezt tudom, a múltkor találkoztam vele a csöp-utcán. Olyan sárgás kék, aczélveres volt, heliotrop csikokkal.

Nagyon szép volt.

De hogy minek van szerelem a világon, azt önön kívül teljes joggal kérdezhetik tőlem. „Magyarország és a nagyvilág” összes verki-lisei.

Hát én tudom, hogy minek van?

Már maga az is rosszul van berendezve, hogy szerelem egyáltalán van. Megmondom az okát, miért? Szerelem szüli a legtöbb csalódást. Szerelemből buknak meg a diákok, buknak el a nők és házasodnak meg a férfiak.

Legjobban a férfiakat sajnálom. De hogy is ne? Hat nem borzasztó dolog-e az, hogy a férfi önmagáról megfeledkezve, csupa szerelemből nőül elveszi egy reá nézve teljesen idegen embernek a leányát, hogy azt lakással kosztal ruhával, gombostűpénzzel, egybekkel s nem ritkán még házibaráttal is eltartsa?

No már kérem, ha meggondoljuk, hogy ennek az elemi csapásnak egyedüli oka a szerelem, akkor egy percig sem vitatkozhatunk a fölött, hogy semmi sem oly fölösleges a világon, mint éppen a szerelem.

De ha már megvan, hát vegyük tudomásul

de ne gyakoroljuk! Inkább magyarázzuk meg a lényegét!

A szerelem lényege változás alá esik azoknak a kora és mestersége szerint, a kik beleesnek az emberiség közös hibájába és szeretnek.

A diák-szerelem — számaláng; a bakfis-szerelem — áprilisi verőfény; az eladó leány szerelme — ferjavadászat; a költők szerelme — frázis; a katonák szerelme — manőver; az asszony szerelme — pokol; az idememondó-szerelem — üzlet; a színész szerelme — alakítás és valamennyi szerelem összevéve — könnyelműség.

Szinte hallom, hogy maga ezek után nem azt kérdezi, hogy minek is van szerelem a világon, hanem arra kíváncsi, hogy ennyi tenger szerelem közül melyiket válassza?

Engedje meg, hogy erre a kérdésre ne válaszoljak, mert de gustibus non est disputandum!

Tugom, hogy maga — a ki már hosszú ruhában jár s azon tűnődik, hogy melyik imádóját vegye komolyan — akár a saját kezdeményezéséből, akár a mamája tanácsára, de feltétlenül az eladó leányok szerelmének marad hiva, ha mindjárt nem éppen önzetlenül a költők szerelmét ajánlanám is magának.

En az asszony szerelmét választom? Ez azonban nem zárja ki azt, hogy másképpen ne válasszak, ha maga poétaszerelemre vágyódnék.

Addig azonban hü maradok az asszony-szerelemhez nemcsak azért, mert idővel maga is asszony lesz, hanem azért is, mert az asszonyszerelem — pokol, a pokol bűnhődés, én meg igazságszerető ember vagyok.

Ha tehát mégis beleesem a közös hibába és szeretek, méltányos és igazságos, hogy bűnhődjem is. Az asszonyszerelem maga a pokol s én azért szeretem az asszonyokat.

Ime, a hogy tudtam, megadtam a választ kérdésére. S ha ezek után tudja, hogy minek van a szerelem a világon, kérem írja meg, mert én még most sem tudom.

Szikra.

Szerkesztői üzenetek.

Az újv kezdetével azon alkalmából, hogy a lap vezetését átvenni szerencsém volt, számos üdvözlést és biztatást kaptam t. munkatársaim, jó barátaim s a Debreczeni olvasóközössége köréből. Időm nem engedi, hogy valamennyit külön megköszönjem, fogadják tehát mindazok, akik új állásomban rólam megemlékezni kegyesek voltak, ez uton forró köszönetemet s azt az ígéretem kifejezését, hogy szíves rokonszenvük mindig biztatóul fog állni utamon, mely az igazság felé vezet. Egyszersmind szabadnom felkérnem összes munkatársainkat ez uton is, ne feledkezzenek el a Debreczeni-ről most sem, mikor az az én kezemből van.

A felelős szerkesztő.

André. Mint láthatod, siettem kiadni. A vonal alatt azonban már nem jöhetett, helye már be volt töltve, sőt ki is volt szedve. De hiszen a jó bornak nem kell czigér. Fogadd köszönetemet s ne feledkezzél meg rólunk semmi tekintetben. Legközelebb bővebben írok. — A fenti

KÖZGAZDASÁG.

Kőbányai sertés-piaz.

jan. 7.

Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban — krtól—krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg. súlyban — krtól — krig. 3. Fialat (páronként nehéz — ban felülisúlyban) — krig. 4. Fialat közép (páronként 250—300 klg. súlyban 54—56 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 kgr. terjedő súlyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli súlyban — kr. Közép prk-int 2280—10 klg. felüli súlyban — krig. Könnyű pként 220 klg. terjedő súlyban — krig. III. Szerbia Nehéz pként 260 klg. felüli súlyban 50—52 krig. Közép pként 220—260 klg. terjedő súlyban 51—53 krig. Könnyű pként 220 klg. terjedő súlyban 47—48 krig.

Sertés létszám 1897. jan. 6-ik napján volt készletben 5959 drb. 1897. jan. hó 6-ik napján felhírtatott 676 drb. 1897. jan. 6-ik napján elszállított 673 drb. 1897. évi jan. hó 9-ik napjára maradt készletben 5962 drb. A hízott sertés üzletirányzata — lanyha.

Budapesti gabonatözsde

jan. 7.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései következők:

Bursa	kilós	Ar 10 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	—	76	—
"	77	8.40	8.50	78 8.20—8.25
"	79	8.60	8.70	80 8.40—8.45
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
"	77	8.55	8.60	78 8.25—8.30
"	79	8.70	8.75	80 8.40—8.55
Pesvidéki ó	75	—	76	—
"	77	8.50	8.55	78 8.25—8.30
"	79	8.65	8.70	80 8.40—8.45
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
"	77	8.50	8.5	78 8.25—8.30
"	79	8.65	8.70	80 8.40—8.45
Bácskai ó	75	—	76	—
"	77	8.60	8.65	78 8.35—8.40
"	79	8.75	8.90	80 8.50—8.55
Észak magy	75	—	76	—
"	77	—	78	—
"	79	—	80	—
		Min. hekt.-ben		Ar - kilogram
Rozs elsőrendű	uj	70—72	6.75	6.80
"	"	"	6.70	6.75
"	"	"	6.65	6.70
Árpa takarmánynak	"	60—62	4.00	4.35
"	"	62—64	5.10	5.30
"	"	64—66	6.50	8.—
Zab	uj	39—41	3.70	6.20
Tengeri búsa-i	uj	"	4.15	4.20
"	"	"	0.—	0.—
"	"	"	0.—	4.10
Repce búsa-i	"	"	10.25	11—75

Nyilt-tér.

Selyem damasztok 65 krtól. 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes Henneberg selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabőr és vámmentesen házhoz szállítva mintákat postafordítással küld: Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6.

Mélyen leszállított árak!

Üzletáthelyezés és megnagyobbítás miatt minden készleten levő

üveg- porcellán- szalon

és FÜGGŐ lámpákat a legolcsóbb árakon árusítom ki, november 20-tól 1897. febr. 15-éig, melyre a n. é. közönség figyelmét felkérem.

Teljes tisztelettel
Mocsáry Lajos

a B I K A szállodával szemben.

Előresemmi költség!

Földbirtokosoknak

olcsó törlesztéses kölcsönt ajánl

és a legrövidebb idő alatt lebonyolít

BALOG EDE

DEBRECZEN

Nagy-Várad-utca 2126. szám.

COGNAC

CZUBA-DUROZIER & CIE

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenhol kapható.

Vezetőügynökség: RUDA és BLOCHMANN, Budapest és Bécs.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH

mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám.

ajánlják hírneves

takarmanyvágó gépeiket,

nevezetesen mindennemű

szecska-vágót,

répa-vágót,

darálót,

tengeri morzsolót

stb. évtizedek óta legszóidabbnak ismert jó minőségben.

A nagyródmű közönség kényelmére ezen gépekből állandó bizományi raktár van

DEBRECZENBEN

Bauer és Társa cégénél

Nagy-Péterfia-u. 871. sz. a.

hol ezen gyártmányok eredeti minőségben a legjutányosabban megszerezhetők s hol kívánságra egész takarmány kamarák berendezésére nézve is minden felvilágosítás a legkészségesebben nyújtatik.

Nem titok

a szeszek elkészítése, a likör gyárosok, kereskedők stb. legjövendőbb ipara. Mindenkinek, a ki csak érdeklődik ez iránt, ajánlom egyszerű módszer szerinti, sokszor kitüntetett

likör-kivonat különlegességemet

(természetes íz) mindennemű palinkák és legfinomabb likörök azonnali **csalhatatlan** készítésére **hideg uton**. — Legjobb sikerért kezeség vállalatik.

Felvilágosítást és árlapot ingyen és bérmentve küldük. Megbízható vények ingyen hozzá csomagoltatnak.

EMANUEL ALLINA

gyáros,
li kör-kivonat különlegességekben
Bécs, II. Taborestrasse 22. A

Kiadó ujosztásu tanyaföld

A szikgáti cserépvető háta megett 43 és fél katasztrális föld gazdasági épületekkel ellátva folyó évi **szept. 1-től** több évre **kiadó**

Értekezhetni Vár-utcza 356. szám.

MALATNSZKY FERENCZ-né l.

KÖHÖGÉS, rekedtség és elnyalkasodásnál

a torok és légzési szervek
MINDEN ZAVARAINÁL
melegen ajánljuk

EGGER

kitünő hatásu

mellpasztilláit.

Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevezetesebb gyógy-fűszerüzletben.

Fő és szétküldési raktár:

EGGER A. FIAI

Nádor-gyógy-zertára
BUDAPEST, Váci-körút 17.

Honi ipar.

A női szépség

Kecességét és eleganciáját nagyban emeli a jó fűző, különösen, — ha oly kitünő gyárból való mint

GOLDSTEIN KAROLINA

férj. **HOFFERNÉ**

Debreczen főpiacz, Huber-ház a megyeház mellett

a hol bécsi, párisi gummi- és sport

ugyszintén **dajkafűző, alkalmi-fűző gummi-részekkel**, valamint **nyári és hasfűző**

vállfűző (gradhalter) mérték után készítettnek.

Ugyanezen fűzők raktáron is tartatnak és igen **olcsó árban** kaphatók.

Megrendelések mérték után 6 óra alatt elkészítetnek.

Elő magyar orvosilag elismert mű mell-fűző-gyár.

Raktáron fűző 40 krtól kezdve

A karaván orosz társulat eredeti vám szalaggal ellátott orosz theája.

Valódi Ananász, Jamaikai, Cuba, Brazilliai RUMOK raktára.

Van szerencsém a n. é. közönség figyelmét a legújabb találmányu „Pörkölöm” segélyével előállított

pörkölt és darált kávé felhívni, mely a legjobb fajta nyers kávék összepörköléséből áll elő és egy kitünő erejű indiai kávéval keverve, kitünő darált kávé bocsájthatok a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Ajánlok továbbá mindenféle tisztán kezelt fűszereket, mazsolát, mandulát, mogyorót, cukrot, gyertyát és mindenféle szobabeeresztő lackokat a legjobb fajtából, szolid és pontos kiszolgálás mellett. — A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

JÁNOSSY BÉLA
kenyér-piacz.

Mazsola, mandula, füge, datolya, citrom és narancs klesinyben és nagyban.

Cognac és valódi szeremi szilvórium. Thea 1 deka 5 krtól feljebb.

Kitünő erejű és zamatu Indiai darált kávé orizória nélkül 1 kilo 1 fnt 40 kr.

BOROS TESTVÉREK

női divat-áruházában

Debreczen, **Kossuth-utcza 3. szám** alatt.

- 120 cm. széles posztók szép színekben **39 kr. métere.**
- Remek színű áttört mosó kelmek **17 kr. „**
- Szép színű mosó batisztok **29 kr. „**
- Gyapju voile, Delinek **39 kr. „**
- Báli kelmek, virágok, keztyük, legyezők.**

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.